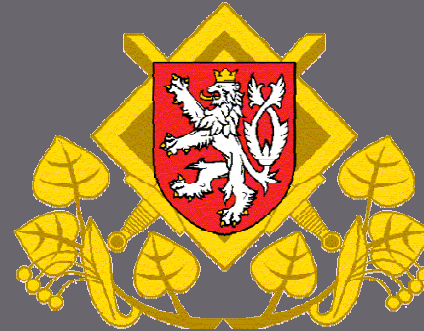
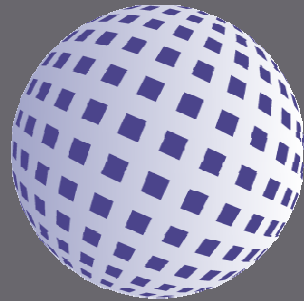

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
KATEDRA GEOGRAFIE

DEMILITARIZACE ÚZEMÍ ČR

vstupní geografická analýza

Jan Hercik
Zdeněk Szczyrba
Václav Toušek
Miloš Fňukal

Úvod

- cílem je popsat demilitarizaci území České republiky po roce 1989 a její základní geografický rozměr (zejména ve vazbě na sídelní strukturu)
- literární zdroje a podklady:
 - v české geografické literatuře nepříliš akcentované téma
 - odsun sovětských vojsk velice málo zpracovává historická literatura
 - transformace AČR rozebírána většinou jen z pohledu strategického (vojenského)
 - částečně lze vycházet z literatury věnující se proměně post-socialistických měst v transformačním období (např. Sýkora; Matlovič, 2001), lze také využít poznatků získaných při zkoumání brownfieldů (Ptáček, Létal, 2006; Kuda, Šmolová, 2007 ad.)
 - články a studie z oblasti urbanismu věnující se jednotlivým opuštěným kasárenským objektům
 - více rozebíráno v zahraniční literatuře – např. Herzog et al., 2003
- **demilitarizace**
 - *demilitarizace území jako jeden z elementárních transformačních procesů funkční struktury postsocialistického města (Matlovič et al., 2001)*
 - *obecně řečeno: demilitarizace jako ztráta militární funkce sídla, a tím vyvolaná změna ve využívání území pro jiné než vojenské účely a sekundárně i změna sociální a ekonomické struktury daného území*

- společný rys pro všechny postsocialistické země střední Evropy
 - fáze:
 - **odsun dislokovaných sovětských vojsk**

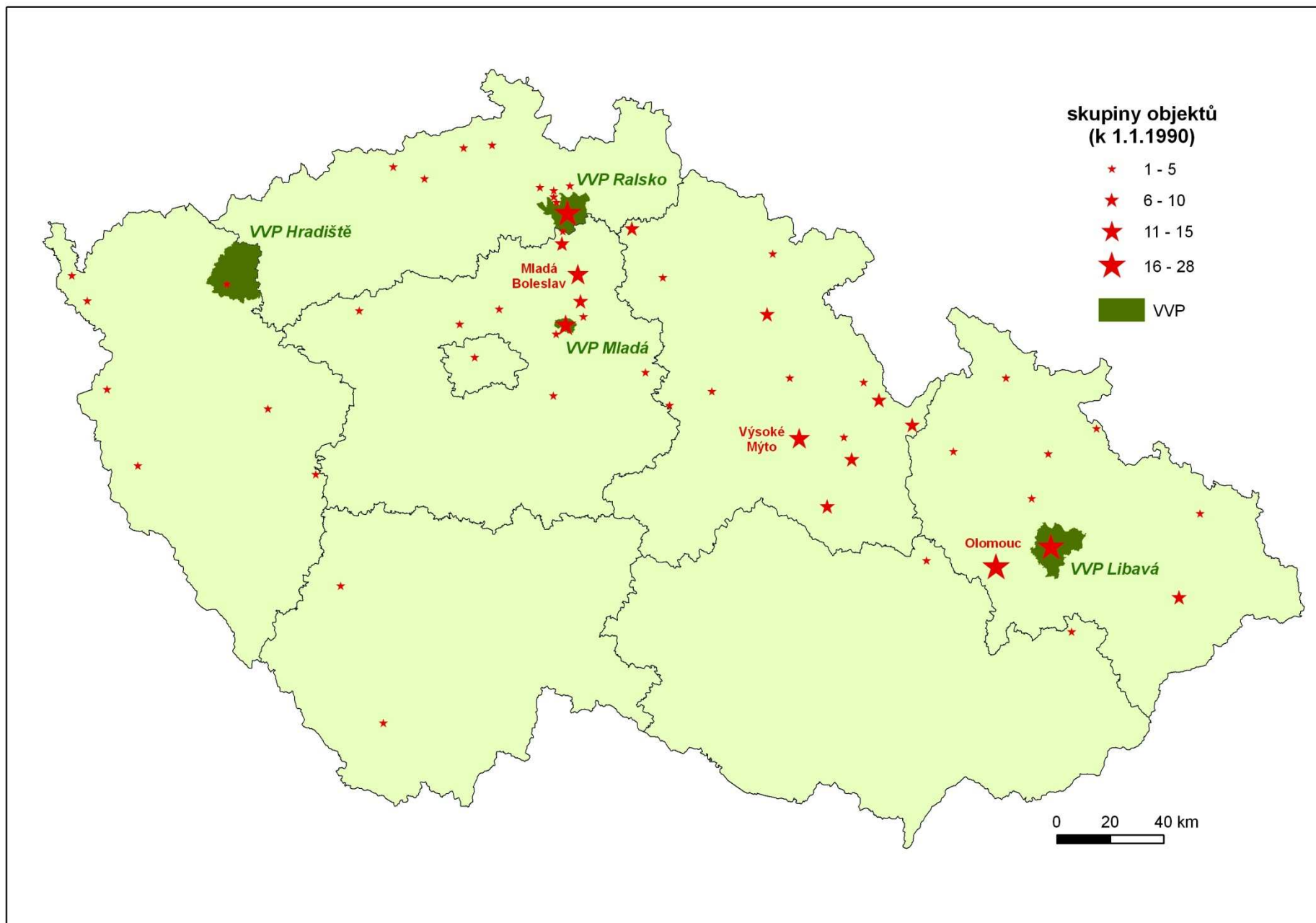
Sovětská vojska ve střední Evropě (1990)	Celkem	NDR	ČSSR	Maďarsko	Polsko
počet vojáků v tisících	545,38	363,65	73,5	49,7	58,5
tanky	8565	5880	1220	860	605
bojové vozy pěchoty a obrněné transportéry	14763	9790	2505	1483	985
raketové odpalovací systémy, děla a minomety (kalibru 100 mm a výše)	6921	4624	1218	622	457
bojové letouny	1076	625	77	152	222
bojové vrtulníky	1047	698	146	117	86

- společný rys pro všechny postsocialistické země střední Evropy
 - fáze:
 - **odsun dislokovaných sovětských vojsk**
 - demokratizace
 - integrace
 - zásadní reformy armády a změny vojenských doktrín
 - **redislokace a redukce počtu vojáků a vojenských posádek**
- otázky a problémy:
 - ekologické hrozby
 - otázka civilního využití vojenských areálů
 - ekonomické důsledky
 - sociální důsledky

Odsun Střední skupiny sovětských vojsk z území ČSR (ČR) dislokace

- poč. 1990 dislokace na 67 místech
- 73 500 vojáků + 39 921 rodinných příslušníků a civilních zaměstnanců (ČSSR)

kraj/1990	Středo- čes. +Pha	Západo- český	Jihočeský	Severo- český	Východo- český	Severo- moravský	Jiho- moravský
počet posádek	11	10	2	13	16	13	2

Odsun Střední skupiny sovětských vojsk z území ČSR (ČR) ekologické škody

- ČSFR – 3 510 485 377 Kč
- ČR – 2 420 014 408 Kč
- pohonné hmoty a mazadla, chemikálie (barvy apod.), pyrotechnika ...

lokality	tis. Kč
1. VVP Mladá	1193,3
2. VVP Libavá	657
3. VVP Ralsko	468,4
4. Olomouc	73,2
5. Vysoké Mýto	23
6. Pítkov	19,6
7. Bruntál	16,3
8. Zákupy	15,8
9. Jánská (U)	14,5
10. Bohosudov (U)	14,3
11. Franštát pod Radhoštěm	13,2
12. Turnov	12,8
13. Zdechovice (E)	12,7

Odsun Střední skupiny sovětských vojsk z území ČSR (ČR) (ne-)sovětský nemovitý majetek

KVUSS	poč. staveb v majetku SSSR celkem	stavby čs. původu	stavby odstraněné (do 1991)	sovětský majetek
Praha	1291	8	33	1250
Plzeň	5	0	3	2
Litoměřice	801	33	170	598
Pardubice	288	81	34	173
Olomouc	463	1	11	451
celkem ČR	2848	123	251	2474

- po převodu majetku na ČSFR otázka dalšího využití
- vojenský i civilní charakter

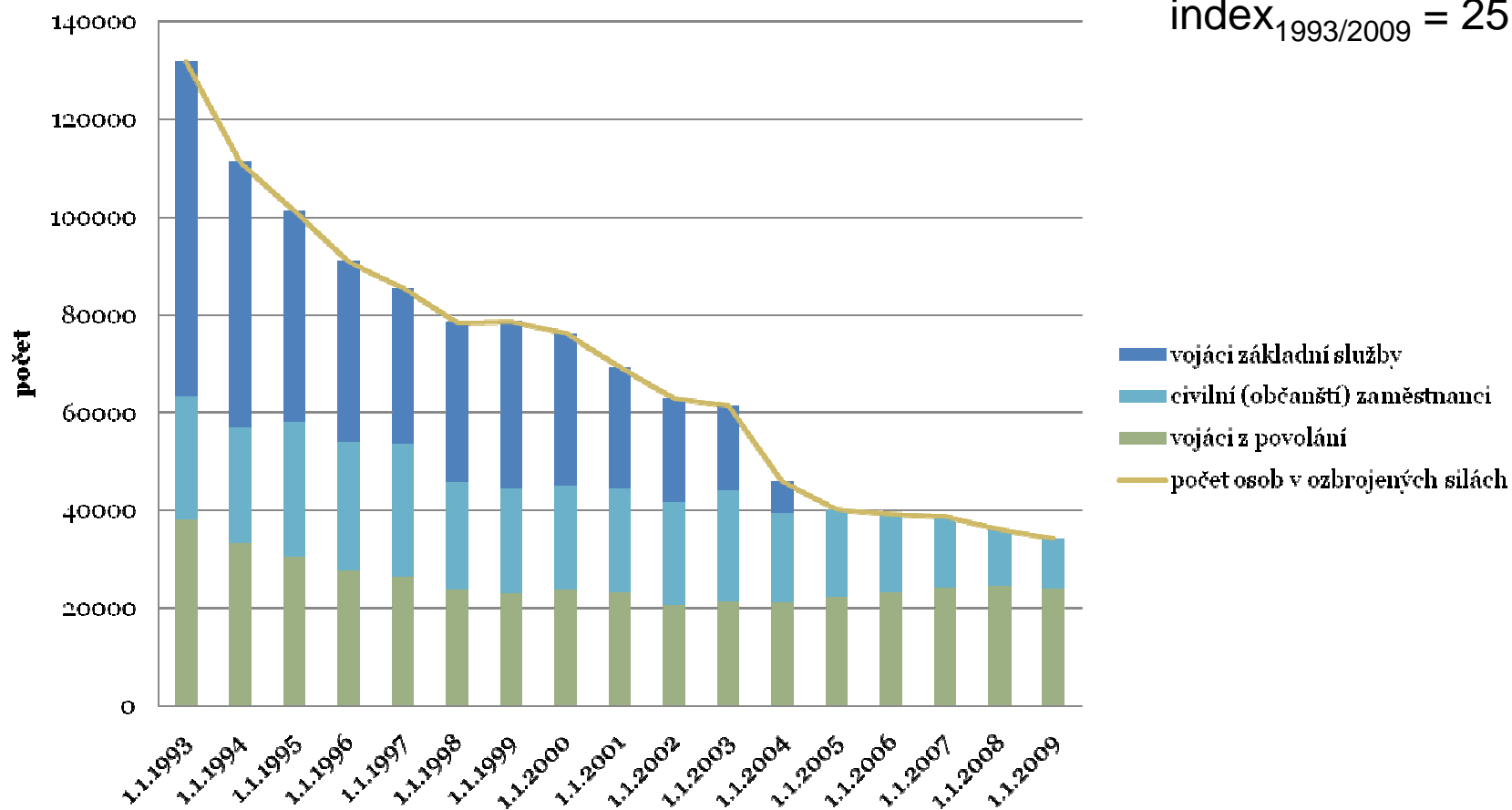
Reforma Armády České republiky

- *Koncepce výstavby profesionální Armády ČR a mobilizace ozbrojených sil ČR přepracovaná na změněný zdrojový rámec*
 - schválena vládou ČR (usnesení č. 1154)
 - cílem je zefektivnit OS a lépe je zapojit do složek NATO
- vybrané součásti:
 - profesionalizace AČR (od 2004 plně profesionální)
 - snižování počtu osob v OS
 - redukce a redislokace posádek

Reforma Armády České republiky snižování počtu osob v OS

Vývoj počtu osob v Armádě ČR

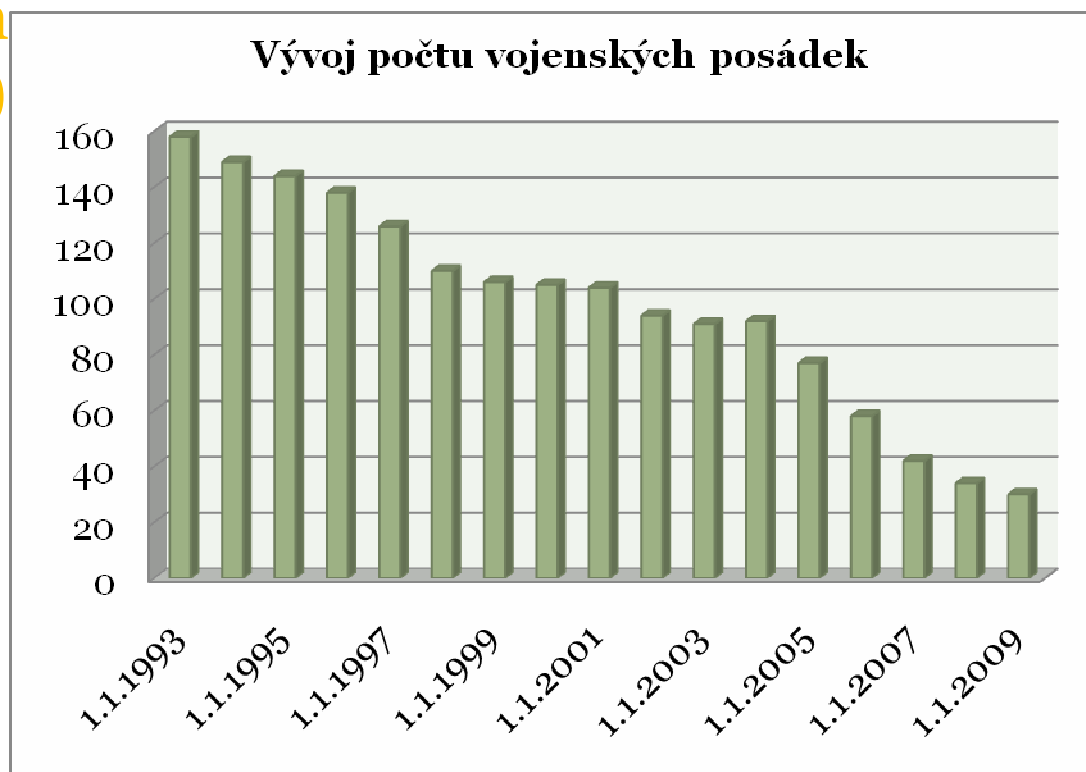
index_{1993/2009} = 25,9

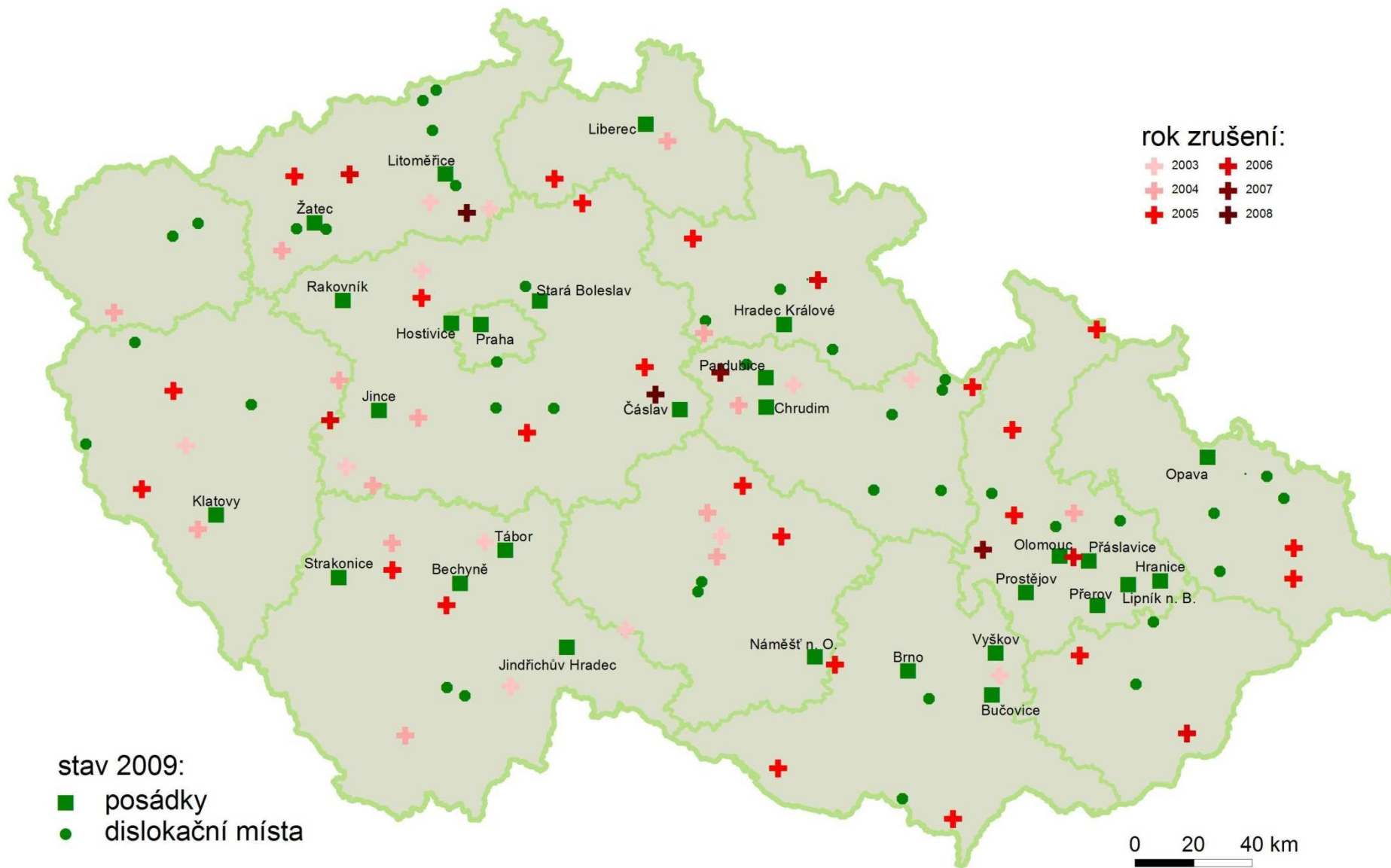
Reforma Armády České republiky redislokace posádek

- (první rušení vojenských areálů již na poč. 90. let)
- časté změny
- k 1. 1. 1993 celkem 183 posádek (z toho 158 s vojsky)

1. převod na obce
2. v majetku státu
3. stát – obec
4. přímý prodej

zdroj: GŠ AČR

Zrušené vojenské posádky podle počtu obyvatel v sídle (2003 – 2008)

počet obyvatel	počet obcí
1000 a méně	5
1001 - 5000	10
5001 - 10000	8
10001 - 20000	7
20001 - 30000	7
30001 - 50000	4
50001 a více	3

Zrušená dislokační místa podle počtu obyvatel v sídle (2003 – 2008)

počet obyvatel	počet obcí
1000 a méně	5
1001 - 5000	1
5000 - 10000	5

- stejně rušení posádek v malých i větších obcích
- dopady se v lecčems podobají a závisí

především na:

1. velikosti vojenského areálu
 2. počtu vojáků a civilních zaměstnanců
 3. charakteru dislokovaných vojsk
- schopnost vypořádat se uvolněnými areály zcela individuální

DĚKUJI ZA POZORNOST